

ייפוי כח רפואי

חוק זכויות החולה מאפשר למטופל למנות בא כוח מטעמו, המוסמך במקומו לקבל החלטות שעניינן טיפול רפואי, בתנאים מסוימים. לצורך מתן תוקף לרצונותיו של אדם, נקבעו בדין הישראלי מספר אפשרויות:

מהן האפשרויות וניצד נזהה אותן?

ייפוי כוח רפואי מתמשך

מסמך משפטי אשר מהווה חלופה למינוי אפוטרופוס, ללא צורך באישור בית המשפט. ייפוי הכוח מאפשר לכל אדם בגיר, לקבוע מי יטפל בענייניו בעתיד, אם וכאשר לא יוכל לטפל בהם בעצמו. הוא יכול לכלול גם "הנחיות מקדימות", לפיהן יידרש מיופה הכוח לפעול. ייפוי הכוח ייחתם בפני רופא / עובד סוציאלי / פסיכולוג / אח מוסמך או עורך דין. לאחר החתימה, על המטופל להפקיד את ייפוי הכוח במשרד האפוטרופוס הכללי. ייפוי הכוח יכנס לתוקף באישור האפוטרופוס הכללי, לאחר קבלת חו"ד רפואית המעידה על כך שהממנה אינו כשיר.

ניתן ליפות את כוחו של יותר מאדם אחד ביחד או לחוד

[קישור לטופס: ייפוי כח רפואי מתמשך למספר מיופי כח](#)

באילו מצבים נמליץ למלא ייפוי כוח רפואי מתמשך?

כאשר יש חשש שמצבו הקוגניטיבי של המטופל עלול להשתנות עקב מצבו הרפואי, והוא לא יוכל לקבל החלטות עבור עצמו

כאשר מטופל מתעתד לעבור פעולה פולשנית ו/או טיפולים מורכבים כגון: דיאליזה, טיפול כימותרפי, קיימת חשיבות לקבלת הנחיות לגבי השלכות הטיפול, לכן נמליץ שבמעמד מתן ההסבר/המחלקה איש צוות יציע למטופל למלא הטופס.

במעמד החתימה, איש הצוות בפניו נחתם ייפוי הכוח נדרש לאשר כי, התרשם שהממנה הבין את המשמעות של מתן ייפוי הכוח ואת האפשרות לכלול בו הנחיות מקדימות, וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית.

החולה הנוטה למות

ייפוי כוח ומתן הוראות מקדימות העוסקות בסוף החיים, הוא ייפוי כוח ייעודי שימולא ע"י אדם עוד בטרם הוערך כחולה נוטה למות, בנוכחות שני עדים, שאינם קרובי משפחה מדרגה ראשונה.

מטופל שהוערך כחולה נוטה למות, יוכל למלא הנחיות דומות לאחר קבלת הסבר מרופא מומחה אשר יאשר בחתימתו את ההנחיות.

[קישור לטופס: ייפוי הכוח החולה הנוטה למות](#)

אפוטרופוס

אפוטרופוס הוא אדם או גוף שבית המשפט ממנה, כדי לדאוג לענייניו של מי שלא מסוגל לנהל את ענייניו בעצמו.

תהליך מינוי אפוטרופוס נעשה בסיוע בית החולים רק לענייני גוף, במצבים בהם נדרשת פעולה פולשנית וטיפול מורכבים, והמטופל לא יכול לתת הסכמה מדעת.

האפוטרופוס מייצג את האדם שהוא מונה לו, בכל פעולה משפטית ובכל נושא לפי הסמכויות שבית המשפט העניק לו, תוך שמירה על טובת אותו אדם.

תומך החלטה

ישנם מצבי ביניים בהם אדם מתקשה בהבנת מידע ובקבלת החלטות בתחומים שונים באופן עצמאי לחלוטין, אך הוא יכול לקחת אחריות על חייו בהינתן לו סיוע מתאים

הסדר "קבלת החלטות נתמכת" הוא הסדר משפטי, המאפשר לאדם לממש את זכותו לקבל החלטות בתחומים שונים על חייו ומהווה חלופה למנגנון האפוטרופוסות.

בשונה מאפוטרופוס, תומך ההחלטות אינו מקבל החלטות עבור האדם שעבורו מונה, אלא מסייע לו לקבל מידע מגופים שונים, להבין את המידע הרלוונטי תוך פירוט החלופות האפשרויות, ולקבל החלטות בהתאם להשקפות ולרצונות של אותו אדם.

הכרה בתומך החלטה מתבצעת על ידי בית המשפט אשר יאשר את המינוי, ויקבע בצו את העניינים, הסמכויות ומשך הזמן לגביהם ימונה תומך ההחלטות.

איך נממש רצונו של אדם?

- אם לא ניתנו הנחיות מקדימות וניתן לברר רצונו של אדם בעת הזאת, נברר ונתעד ברשומה
- נבדוק עם בני המשפחה אם קיים ייפוי כוח לעניינים רפואיים ונפעל בהתאם להנחיות בייפוי הכוח, במידת האפשר
- אם לא ניתן לברר רצון האדם נברר כיצד נהג או גרס במהלך חייו, מה היו השקפותיו בנושא המדובר ונפעל ברוח זאת.

יודגש:

גם כאשר קיים מינוי אפוטרופוס או מיופה כוח, אם ניתן לתקשר עם המטופל, והוא מסוגל לקבל החלטות, נברר את דעתו בנושא שעל הפרק ונפעל על פי הנחיתו העכשווית.

לסיכום

החלופה	אפוטרופוסות	ייפוי כוח מתמשך - לענייני גוף	קבלת החלטות נתמכת
למי מתאים?	אדם המוגדר כמי שאינו מסוגל לחלוטין לנהל את ענייניו בעצמו (הנקרא - אדם שמונה לו אפוטרופוס)	אדם כשיר לחלוטין (הנקרא - הממנה), צלול ומוודע המבקש לקבוע מראש כיצד ינהלו חייו בעתיד במקרה ולא יוכל לנהל את ענייניו בעצמו	אדם המסוגל לקבל החלטות בעצמו לאחר קבלת תמיכה (הנקרא - מקבל ההחלטות) בהנגשת מידע בענייני רכוש או עניינים אישיים
מי ממונה?	אפוטרופוס	מיופה כוח	תומך בקבלת החלטות
מי מאשר את המינוי ומה אופן המינוי?	באישור בית המשפט	ללא אישור בית המשפט. המסמך טעון הפקדה אצל האפוטרופוס הכללי, ונכנס לתוקף כאשר האדם איננו כשיר/ יוכל להביע דעתו	המינוי נעשה בהסכמת מקבל ההחלטות, באישור בית המשפט
איזה מסמך נדרש לקבל?	צו של בית משפט על מינוי אפוטרופוס	ייפוי כוח מתמשך ואישור על כניסה לתוקף חתומים בחתימה אלקטרונית של האפוטרופוס הכללי	צו של בית משפט על מינוי של תומך בקבלת החלטות
משמעות החלופה	חלופה שיש לשקול ולבחון היטב את התאמתה בטרם החלטה	חלופה מומלצת ככלי עתידי המאפשרת שליטה ותכנון מראש ללא צורך במינוי בית משפט	חלופה המאפשרת קבלת סיוע ותמיכה מתומך בתהליך קבלת ההחלטות אך מותירה את האחריות לקבלת ההחלטה אצל האדם מקבל ההחלטות